

**Discurs del rector Javier Lafuente a l'acte d'inauguració del curs acadèmic
2021-2022 de la Universitat Autònoma de Barcelona**

Honorable Consellera,
Il·lustríssim Alcalde de Cerdanyola del Vallès,
President del Consell Social,
Delegat del govern de la Generalitat de Catalunya a Barcelona,
Altres autoritats presents a la sala,
Rector Magnífic de la Universitat Politècnica de Catalunya,
Rectora Magnífica de la Universitat Rovira i Virgili,
Membres de l'Equip de Govern,
Rector Pascual, rectora Ripoll i rectora Arboix,
Deganes, degans i director de l'Escola d'Enginyeria,
Directors i directores de departament,
Membres de la comunitat universitària,
Amics i amigues,

Bon dia a totes les persones que sou avui aquí, en aquesta sala d'actes (buida durant massa temps), i a totes les persones que esteu seguint l'acte en línia.

Avui ens reunim per celebrar l'inici d'un nou curs, d'una banda amb l'alegria del retorn a les aules, però simultàniament amb tristesa pels greus fets que van tenir lloc al nostre campus la matinada del 18 de setembre. Com sabeu, l'Equip de Govern vam emetre un comunicat de condemna en el qual també explicàvem les mesures de prevenció que s'havien dut a terme.

Vull reiterar que farem totes les accions que tinguem al nostre abast per impedir actes incívics que malmetin la convivència i que atemptin contra les persones i els béns públics. I, en aquest sentit, intensificarem els mecanismes de col·laboració i de coordinació amb els organismes competents per evitar que es produeixin fets semblants en un futur.

La UAB té un campus obert, accessible i ben connectat, del qual estem orgullosos; un campus que respon a una concepció d'universitat oberta a la societat i integrada amb l'entorn; un espai de llibertat que és, i ha de seguir sent, un exemple de convivència i de respecte.

Amb tota la prudència que cal tenir, podem afirmar que el curs 2021-2022 serà el curs del retorn al campus. La millora progressiva dels indicadors epidemiològics i l'alt percentatge de població vacunada ens conviden a l'optimisme. Tanmateix, vull aprofitar per fer una crida a vacunar-se a aquelles persones que encara no ho hàgiu fet, perquè és una qüestió de responsabilitat no només per la vostra salut, sinó per la de tothom.

Tot i que cal continuar extremant les precaucions i estar preparats per afrontar possibles rebrots, la situació sanitària actual ens permet començar el curs amb la tornada a la tan desitjada i necessària presencialitat.

Malgrat la commoció i la tristesa per les situacions personals i col·lectives viscudes, la situació límit a què ens ha abocat aquesta crisi arran de la COVID-19 també ens ha aportat aprenentatges. Sens dubte, l'esforç, la responsabilitat, la capacitat d'adaptació i la paciència que heu demostrat tots els col·lectius de la Universitat (alumnat, professorat i personal d'administració i serveis) han estat cabdals per superar una situació de gran complexitat. L'actitud positiva i la implicació de la nostra comunitat davant de l'adversitat (i, en alguns moments, de la confusió!) ens ha permès garantir el desplegament de l'activitat universitària presencial i virtual i, al mateix temps, mantenir la UAB com un espai segur.

Aquests darrers mesos d'incertesa m'han refermat en la importància del sentiment de pertinença a la UAB. Estic convençut que la consciència de comunitat ha estat un element clau a l'hora d'explicar el compromís diari de totes les persones que formem part d'aquesta universitat per avançar malgrat les dificultats. I, sens dubte, aquest compromís i aquesta consciència s'enforteixen amb el contacte i la proximitat que ara, per fi, tornen a ser possibles.

Un compromís, una actitud positiva, una transversalitat i un sentiment de pertinença que estan molt ben representats per Elvira Dyangani Ose, *alumna* de la UAB, a la qual felicito pel seu recent nomenament com a directora del MACBA. Elvira, t'agraeixo sincerament que hagi acceptat la nostra invitació a impartir aquesta magnífica lliçó inaugural, en la qual ens has parlat del rol del

museu en la construcció de narratives específiques, i de la nostra capacitat com a espectadors de desarticular-les.

Tal com apuntava en començar la meva intervenció, l'Autònoma s'ha de viure. La singularitat del nostre campus és determinant a l'hora de definir els valors i les fortaleses d'aquesta universitat: transversalitat, diàleg entre disciplines, innovació docent, i també solidaritat, cultura i diversitat. El campus és un espai compartit per centres docents i de recerca que té com a resultat una docència de qualitat. És per aquest motiu que la tornada a les aules i al campus és una oportunitat per innovar en el model docent de la UAB. La docència presencial representa l'essència de la nostra universitat perquè la presencialitat enriqueix la nostra missió: transmetre coneixement.

Malgrat els beneficis evidents de les noves tecnologies aplicades a l'ensenyament, la docència a distància **mai** no podrà substituir l'experiència de les aules, les biblioteques, els laboratoris i els treballs de camp; **mai** no podrà reemplaçar el contacte, el diàleg i la interacció amb el professorat i amb els companys de classe. Cal reivindicar les classes presencials, i la UAB ho ha fet constantment, si bé hem d'aprendre del bagatge que ens deixa gairebé un any i mig d'utilització de les noves tecnologies.

Ara, amb la resiliència que caracteritza la UAB podrem, amb l'experiència enriquidora del campus, formar ciutadans que disposin dels coneixements, les aptituds, les competències i les capacitats necessàries per contribuir al progrés de la nostra societat.

És per aquest motiu que iniciem aquest curs acadèmic amb la il·lusió del retorn a la presencialitat, amb l'alegria d'omplir el campus de persones que en gaudeixin, que el facin seu i que el visquin amb plenitud.

Tot i la universalitat del coneixement, el desplegament de l'activitat en un espai determinat, en unes coordenades concretes, afavoreix un vincle amb l'entorn que es transforma en un compromís de col·laboració amb la resta d'agents socials, econòmics i culturals que hi conviuen. La interacció amb l'entorn territorial és una de les nostres prioritats perquè som ben conscients que l'educació, la recerca i la innovació són els veritables motors de progrés que han de donar resposta als reptes socials. Experiències exitoses com el Hub B30 o la xarxa de *living labs* així ho corroboren.

En aquest sentit, i des d'una clara voluntat de servei a la societat, treballarem per tenir més presència en el territori i en el teixit social i cultural, considerant els Objectius de Desenvolupament Sostenible com les fites i els compromisos que haurem d'assolir a través d'una educació transformadora.

I és aquesta nova manera d'interactuar amb la societat la que ha inspirat el model de la nostra universitat europea, l'ECIU University; un model en què la formació es basa en la cerca de solucions als reptes que es planteja la societat d'una manera transversal i internacional.

En relació amb el Govern de la Generalitat, vull destacar que valorem molt positivament la recuperació, 16 anys després, de la Conselleria de Recerca i Universitats. La creació d'aquest departament és un primer pas que permet que les universitats disposem d'una interlocució adequada a la importància de la nostra missió.

Crec que aquest fet és fonamental per tirar endavant acords i pactes de país en l'àmbit universitari. Però per avançar, és fonamental que les universitats disposem, amb urgència, d'un nou model de finançament; un model just i equitatiu, que reflecteixi clarament les diferents necessitats i singularitats de les universitats públiques catalanes: en el nostre cas, la gestió d'un campus universitari.

Vull recordar que les universitats catalanes assolim uns resultats notables amb uns recursos clarament insuficients. Aquesta manca evident de recursos condiona greument el nostre futur i limita en gran manera el nostre impacte social com a generadores i transmissores de coneixement. La captació de fons europeus (la UAB ha augmentat en més d'un 50 % els recursos captats en el programa Horitzó 2020 respecte del 7è programa marc) o els ajuts procedents del programa Next Generation, no són una alternativa per corregir el dèficit pressupostari universitari.

Voldria destacar el gran esforç que han fet les persones de la UAB per mantenir el nivell d'excel·lència. Sempre he pensat que el motor d'una gran universitat és la recerca, i tots els indicadors i rànquings mostren que hem aconseguit mantenir, i inclús millorar, les nostres posicions durant el llarg període de crisi.

És destacable que el sistema públic universitari sigui responsable de més d'un 70 % de la recerca a Catalunya. I tot indica que any rere any ens impliquem més a transferir els resultats a la societat. Això queda palès en el nombre de

contractes, patents, acords de transferència i empreses de base tecnològica derivades.

Sabem que la consellera és ben conscient de la situació en què ens trobem i confiem que les expectatives que tenim arribin a bon port.

També sabem que s'està treballant perquè l'accés de l'alumnat al nostre sistema universitari sigui més equitatiu i més just. El preu de les taxes universitàries dels estudis de màster s'ha equiparat al dels graus de tipus C, però hem d'aconseguir avançar perquè les taxes universitàries no siguin un obstacle per a l'accés a l'educació superior en la situació de crisi econòmica que estem vivint.

I aquest camí no volem fer-lo sols, aquest camí volem fer-lo de bracet de l'alumnat, i per aquest motiu el passat mes de juliol les universitats públiques catalanes vam signar amb el moviment estudiantil el «**Compromís contra la crisi educativa**», un document que recull cinc punts en els quals hem de treballar per aconseguir assolir-ne els objectius. Ja estem fent accions per avançar en alguns d'aquests punts, com ara aturar la regressió que pateix la llengua catalana en la docència i la recerca universitària o garantir la igualtat efectiva entre totes les persones en el si de la nostra comunitat. Però, certament, ens preocupen tots els punts d'aquest document i a l'Equip de Govern tenim el compromís d'avançar en cadascun d'ells.

No vull acabar el meu discurs sense manifestar que les persones han estat i seguiran sent l'eix fonamental de la nostra acció de govern:

- Aprofundir en la formació integral de l'alumnat i impulsar l'ocupabilitat i l'emprenedoria.
- Garantir l'equitat i la igualtat d'oportunitats.
- Incrementar significativament l'oferta d'ocupació pública i enfortir les accions d'atracció i retenció de talent.
- Desplegar el Pla de transformació digital i continuar treballant en la transparència de la gestió amb l'objectiu de prestar el millor servei possible a la societat.
- Avançar decididament cap a un campus que prioritzi la sostenibilitat i l'ús ciutadà de l'espai.

Aquests són alguns dels **elements fonamentals dels objectius definits al pla d'acció de l'Equip de Govern i dels quals retrem comptes en el proper Claustre.**

Durant aquests primers mesos de mandat de l'Equip de Govern que encapçalo, m'ha impressionat molt la capacitat d'adaptació dels diferents col·lectius a les dificultats imposades per una situació incerta. De la mateixa manera, els equips de deganat, les direccions de departament i d'institut, les administracions de centre i els serveis centralitzats, així com la resta de serveis del campus, han dut a terme una tasca admirable per mantenir l'activitat universitària d'acord amb els paràmetres de qualitat que el prestigi de la nostra universitat exigeix.

Com a rector de la Universitat Autònoma de Barcelona m'omple d'orgull pertànyer a aquesta comunitat de persones compromeses i us agraeixo molt sincerament la vostra dedicació i la vostra determinació.

Moltes gràcies!

Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), 27 de setembre de 2021